

Jdi svou cestou a nech lidi mluvit

Variety sociálních
a kulturních dějin

Profesoru Jaroslavu Čechurovi
k 66. narozeninám

OLDŘICH CHLÁDEK,
TOMÁŠ PETRÁČEK, JAN SÍČ,
VERONIKA STACHUROVÁ
KUCROVÁ (EDS.)

PRAHA 2018

1. ÚVOD

Tabula gratulatoria	11
PROF. MUDR. TOMÁŠ ZIMA, DRSc. Úvodní slovo rektora Univerzity Karlovy	13
PROF. PHDR. IVAN HLAVÁČEK, CSc. Řádky skoro už ze zahraničí	14
PHDR. VÁCLAV RAMEŠ Pozdrav z Třeboně	15
PHDR. ALEŠ F. PLÁVEK Archiv a jeho profesor. Hrstka slov k pětadesátinám Jaroslava Čechury	16
PHDR. OLDŘICH CHLÁDEK, PHD. Neklidný život jednoho neobyčejného historika	21
Editorial	48

2. CÍRKEV VE STŘEDOVĚKU

LIBOR JAN Fornicator et meretricator est publicus. K mravním prohrěškům duchovenstva i laiků v Čechách na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let 14. století	53
PAVEL O. KRAFL Kladská kanonie a její fojtství	64
MAREK STAWSKI Acta Episcopalia jako „kronyka kryminalna“ późnośredowiecznego Mazowsza	71

MIROSLAV ŠMIED	
Text kroniky Mnicha sázavského jako zdroj poznání podoby Sázavského kláštera ve 12. století	82
JOSEF ŠRÁMEK	
Břevnov mezi Broumovem a Rajhradem. K vnitřní struktuře klášterní domény v první polovině 15. století	92
PAVEL TRNKA	
Konec třebíčského konventu benediktinů	110
JAN ZDICHYNEC	
Pohled vybraných církevních reformátorů 15. a 16. století na mnišské sliby	129

3. RANĚ NOVOVĚKÝ VELKOSTATEK

JIŘÍ KOUMAR	
Vrchnostenské vinařství na panství Mělník v 17. století	155
EDUARD MAUR	
K dějinám loveckého práva poddaných, zejména v Českém lese a na Šumavě	171
ZUZANA VLASÁKOVÁ	
„Práce a klopy hojně mám, že na mně někdy sotva hlava zuostane...“ Správa komorního panství Pardubice mezi lety 1560–1630	186

4. HISTORIOGRAFIE

ZDENĚK BENEŠ	
Mezi historickou technikou a ideami. Stať <i>Dějepisectví</i> Josefa Pekaře z roku 1898	209
VERONIKA STŘEDOVÁ	
Pluralita prostorů v historickém myšlení Františka Kutnara	218
JIŘÍ ŠTAIF	
Jaroslav Goll, Josef Pekař a historická reflexe Palackého jubilea roku 1898	231

5. OSOBNOSTI A UDÁLOSTI DOBY PŘEDBĚLOHORSKÉ A BĚLOHORSKÉ

PETR HLAVÁČEK	
„Patriae meae“. Poohří ve spisech humanisty Caspara Bruschia	251
MARTIN HOLÝ	
Šimon Proxen ze Sudetu († 1575) jako renesanční mecenáš	259
OLDŘICH CHLÁDEK	
„Zábrdovický opat je omezenec a idiot.“ Zeměpanská vizitace klášterů v zemích Koruny české roku 1571	274

VÁCLAV MATOUŠEK	
Bitva u Třebele v létě roku 1647 – byla, nebo nebyla? Několik poznámek k interdisciplinárnímu studiu novověkých bojišť	302
VÍT MIŠAGA	
„Protože se nejedná o nic než o svobodu náboženství a záchranu lidí v zemích Jeho Veličenstva.“ Počátek vojenské kariéry nadějného vojevůdce Jana Arnošta mladšího Sasko-Výmarského	316
JAROSLAV PÁNEK	
Kateřina Rožmberská z Ludanic – historiografický model a reálná osobnost	349
RADMILA PRCHAL PAVLÍČKOVÁ	
Věčná a nikdy neumírající památka Mikuláše Troila Hagiochorana aneb Pobělohorský exil a pohřební kázání	360
TOMÁŠ STERNECK	
Korespondence Linharta Colonny z Felsu s českobudějovickou městskou radou z léta 1618	377
 6. KRIMINALITA A SEX	
PETR HONČ, ADÉLA HONČOVÁ	
„Caso disgratiato“ aneb Nečekaný pád Viléma Zumackera	395
PETR KREUZ	
„Jaká jest se hrozná věc 22. januarii od jedné osoby ženského pohlaví ... v městě Nymburce přihodila.“ Pokus o zneužití hostie v Nymburce roku 1630	412
VLADIMÍR J. MRVÍK	
Odvrácená tvář barokního venkova: čarodějové a loupežníci na Českobrodsku a Černokostelecku	429
MARTIN NEJEDLÝ	
O mnichově těhotenství a sojce s nevymáchaným zobákem. Skandální kronika z 15. století	460
JAN PAŘEZ	
Vražda na faře?	485
MILOŠ SLÁDEK	
O všeobecném hříchu aneb Pobělohorské postily a smilstvo	496
DANIELA TINKOVÁ	
Dábel v břiše. Proměny postoje k sebevraždě na jihočeských panstvích od konce 17. na práh 19. století	509
PAVLA ZAHRADNÍK	
„On praví, že máš u tebe ďáblíka aneb toho hospodáříka.“ Příspěvek k dějinám čarodějnictví a magie v Podkrkonoší v raném novověku	532

7. DĚJINY UMĚNÍ

JANA BODNÁROVÁ

Co stálo, mohlo stát a nyní stojí v Tvrdonicích. Historie kostelů sv. Mikuláše 549

Jiří KUTHAN

Ostatky sv. Víta v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha na Pražském hradě.
Praha – Corvey – Pavia 560

MAGDALÉNA NESPĚŠNÁ HAMSÍKOVÁ

(Znovu)objevené obrazy z dílny Mistra I.W. a kontext výzdoby profánních
prostor v českých zemích 569

JANA PEROUTKOVÁ

Podoba druhého pražského arcibiskupa Jana Očka z Vlašimi – Poznámky
k vývoji realismu v pražské parlérovské huti 581

JAN ROYT

Milostná Panna Maria Gravida z kaple Jména Panny Marie v Mladoticích 598

ŠTĚPÁN VALECKÝ

Heraldická výzdoba rukopisů Václava IV. 604

8. VARIA

MARTIN GAŽI

Svatý Kámen, jeden mirakulární text 17. století
a několik potměšilých „bylo i“ 619

FRANK HADLER

Dichter und Volkspoeten im Angesicht des Großen Krieges: Sichtungen
von Dichtungen aus den böhmischen Ländern 1914 643

MILAN HLAVAČKA

Kavalírská cesta po fabrikách. Studijní a pracovní cesta dvacetiletého
Františka Ringhoffera po střední a západní Evropě v letech 1837–38 667

PETR KOPIČKA

Říp a jeho svatyně. Esej o hranicích period kultovního místa 676

Jiří MALÍŘ

Mezi Prahou, Vídní a Frankfurtem: Brno v dramatickém roce 1848 688

MARTIN NODL

Člověčenství v českých středověkých městech 715

TOMÁŠ PETRÁČEK

„Jak nevděčně se chovají k českému duchovenstvu“ – Příspěvek
k mikrohistorii Hořicka druhé poloviny 19. století 724

Bibliografie Jaroslava Čechury 2012–2017 738